

Verksamhetsberättelse för Föreningen Fair Trade Center 2005

Fair Trade Center är en partipolitiskt obunden ideell förening som i tio år arbetat för att tydliggöra sambanden mellan enskilda individers konsumtion i Sverige och effekter på miljön och sociala förhållanden i utvecklingsländer. Fair Trade Center vill möjliggöra för fler människor att konsumera medvetet. Vi arbetar dels genom konsumentupplysning och dels genom direkt dialog med företag. Vårt mål är att ständigt föra fram konstruktiva lösningar på problemen.

Under 2005 har vi bland annat...

... utökat etikbarometern med de nya branscherna etiska fonder och verktyg/hobby. Flera av fondförvaltarna har efter vår granskning förtydligat sin information till spararna och tre av nio granskade verktygsföretag har antagit etiska regler för inköp.

...fortsatt kampanjen om tillverkningen av leksaker och tillsammans med SwedWatch översatt rapporten "Billig, snabb och lydig" till engelska ("Easy to Manage"). Dialogen med leksaksföretagen har lett till att flera konkreta förbättringar av arbetsmiljön i Kina skett under året.

...blivit utsedda till Blixtoppropskoordinator (Urgent Appeals coordinator) i Sverige för det internationella nätverket Clean Clothes Campaign. Efter en blixttaktion för en raserad fabrik i Bangladesh inrättar nu företagen en fond med ersättning till de drabbade.

...tillsammans med Rena Kläder påbörjat en kartläggning av mindre svenska modeföretag och i samband med det hållit flera påverkansmöten med företag.

...genomfört en skolturné tillsammans med Studieförbundet och en lokal teatergrupp på gymnasieskolor i Västerbotten. Turnén väckte stort intresse och många initiativ till vidare engagemang.

Fair Trade Centers arbete med att informera konsumenterna och skapa konsumenttryck, samt vår direkta dialog med företag och myndigheter, har bidragit till att hålla debatten om företags ansvar levande. Vårt arbete har också i flera fall, som exemplifieras i denna rapport, lett till konkreta förbättringar för arbetare i exportindustrin i andra delar av världen.

Innehåll:

Etiska krav i handeln – en möjlighet	sid. 2
Samverkansprojekt	sid. 4
Spridning	sid. 5
Organisation	sid. 6
Ekonomi	sid. 7
Åren i korthet	sid. 12

2005

Etiska krav i handeln – en möjlighet

Projektet ”Etiska krav i handeln - en möjlighet” som startade under 2003 har två mål:

- Förenkla för konsumenter att efterfråga etiska produkter och ställa krav på företag genom konsumentverktyget, Etikbarometern.
- Genom påverkansarbete få företag att förbättra de sociala förhållandena i produktionen.

Etikbarometern

Fair Trade Center är nu inne på sitt tredje år med projektet ”Etiska krav i handeln – en möjlighet”. Huvudverktyget i projektet är ”Etikbarometern” – en konsumenttjänst på hemsidan som riktar sig både till konsumenter och företag med information om vad företagen gör och vad de borde göra för en rättvisare handel. Etikbarometern täcker idag 84 märken i 9 branscher och är Sveriges största databas för etikgranskning av företag.

Fair Trade Center har koncentrerat sig på färre branscher jämfört med tidigare år. Därför har vi kunnat arbeta intensivt med uppföljningen av varje bransch och följa upp tidigare års undersökningar. I år har vi även i större utsträckning kommenterat företags utkast till uppförandekoder och hur de väljer att fortsätta arbeta med frågorna. Vi har under året diskuterat med 54 företag.¹

Två nya branscher, etiska fonder och verktyg/hobby, har lagts till under 2005:

Etiska fonder

Under året har vi granskat de så kallade etikfonderna. De fonder som ingick i undersökningen var Aktieansvar, Banco, Folksam, Föreningssparbanken, Handelsbanken, KPA, Nordea, SEB, Skandiabanken och Öhman fonder.

Då fondbolagen själva utnämner olika fonder till ”etiska” finns det risk för att informationen till sparare är ensidig och snedvriden. Researchen publicerades i en artikel i nr 7 av Råd & Rön samtidigt som den publicerades på Etikbarometern. Samma vecka satte vi även upp ingående information på vår hemsida om vad en etikfond är och hur man som sparare / konsument kan granska utbudet som finns.

Arbetet fick stort genomslag i media. DN publicerade den 18e augusti en artikel i ekonomidelen som även var första nyheten på DN:s förstasida och hela löpet. Tv-nyheterna visade samma morgon ett inslag om vår research och även på radio diskuterades resultaten. De följande veckorna skrev flera olika tidningar uppföljningsartiklar om undersökningen (för mer fullständig lista av mediagenomslag se bilaga 2). Sammanlagt mediagenomslag i tidningar beräknas till 2,47 miljoner läsare.

¹ Till dessa räknar vi brevkorrespondens (dvs där vi har haft flera utbyten av brev eller mejl), telefonsamtal där konkreta frågor kring företagets ansvar tagits upp och möten med företagen där frågorna diskuterats.

Även branschen reagerade på undersökningen. Efter publiceringen har vi haft kontakt med Skandia, GES (som arbetar åt flera av de stora bankerna, bland annat Nordea och SEB), SAM som förvaltar Dow Jones Sustainability Index (världens största aktieindex som tar etik i beaktande, används bland annat av Handelsbanken) och Föreningssparbanken. Det har i samtliga fall rört sig om konkreta diskussioner om etikfondernas utformning och framför allt hur man ska marknadsföra dem på ett tydligt sätt.

Arbetet med fonderna ledde också till fortsatta kontakter med företagen när det avslöjades att Assa Abloys fabriker i Mexiko och Rumänien hade en rad problem när det gäller arbetsförhållandena. Vi kontaktade då de etikfonder som var delägare i företaget och frågade hur de skulle agera. Samtliga etikfonder uppgav att man skulle ta upp frågan med Assa Abloy.

Verktyg / hobby

De företag som undersöktes var Bauhaus, Biltema, Clas Ohlson, Jula, Järnia, K-Rauta, Micro, Rusta och Silvan.

Den 7 april 2005 släppte SwedWatch i samarbete med Fair Trade Center rapporten ”Handelskung med bristande etik- en rapport om Clas Ohlsons inköp i Kina”. Rapporten granskar framför allt företagen Clas Ohlson, men även Biltema och Jula. Fair Trade Center har i rapporten utarbetat specifika rekommendationer på förbättringar beträffande socialt och miljömässigt arbete för de granskade företagen. Företagen jämfördes på Etikbarometern och resultatet spreds genom pressrelease, vårt nyhetsbrev och artiklar på hemsidan. Rapporten fick stor uppmärksamhet och resulterade i ett flertal tidningsartiklar och i rikstäckande radio. Genomslaget i tidningarna beräknas till 1,6 miljoner läsare.

På flera håll fick undersökningen konsumenter att agera. Bland annat lämnade Föreningen Rättvis Handel över protestlistor till Clas Ohlsons vd Gert Karnberger under invigningen av Clas Ohlsons nya varuhus i Östersund (artikel i Länstidningen i Östersund, 2005-04-29).

Under hösten undersökte Fair Trade Center ytterligare företag inom verktyg / hobbybranschen för Etikbarometern. Den 2 november 2005 publicerades jämförelsen av totalt nio företag i verktyg / hobbybranschen på Etikbarometern. Undersökningen omfattade förutom uppdateringar om vad Clas Ohlson, Biltema och Jula gjort sedan april, även sex nya företag: Bauhaus, Järnia, K-Rauta, Micro, Rusta och Silvan. Även denna undersökning fick stort genomslag i media både i dagstidningar och i rikstäckande radio. Sammanlagt mediagenomslag i tidningar beräknas till: 3,1 miljoner läsare.

Vi förde efter publiceringen samtal med företagen och kommenterade deras arbete. Bland annat kommenterades Clas Ohlsons och Järnias utkast till koder.

Utöver information om företagen i verktyg / hobbybranschen på Etikbarometern har vi utarbetat kompletterande information om branschen på Fair Trade Centers hemsida. Här finns förslag till påverkan och vad man kan göra som konsument, och en länk till Etikbarometern.

Modekläder

På uppdrag av Rena Kläder har Fair Trade Center påbörjat en studie av mindre svenska

klädföretag som vänder sig till en modemedveten kundkrets. Under 2005 har dialog förts med nio modeföretag. Granskningen släpps under våren 2006.

Uppföljning av tidigare undersökta branscher

Leksaker

Fair Trade Center har under 2005 fortsatt driva kampanjen för mänskliga rättigheter i leksaksindustrin. Under hösten har vi tillsammans med SwedWatch följt upp vad leksaksföretagen har gjort sedan de granskades. Undersökningen visade på att flera konkreta åtgärder vidtagits. Bland annat hade Coop genomfört återinspektioner och konkreta förbättringar av arbetsmiljön på flera fabriker i Kina. Top Toy som äger BR leksaker och Toys R' Us i Norden och därmed dominerar den svenska leksaksmarknaden, har varit positiva till att genomföra utbildningsprogram för dem som arbetar i produktionen i Kina.

Elektronik

Vårt arbete med att jämföra olika företag i datorbranschen har följts upp. Under vecka 15 deltog vi i ett internationellt möte i Mexiko kring produktionsvillkoren i datorindustrin och möjligheter för konsumenter att påverka dessa. Konferensen ledde till ett fördjupat samarbete organisationer emellan kring research och påverkansarbete.

Samverkansprojekt

Under 2005 samarbetade Fair Trade Center med ett flertal organisationer. Bland annat har vi anordnat gemensamma föreläsningar, bidragit med information till tryckt material och gjort gemensamma medieaktioner. De organisationer vi främst har samarbetat med är:

Studiefrämjandet

SwedWatch (Snf, Lutherhjälpen, Miljöförbundet Jordens Vänner och UBV)

Svenska Kyrkans Unga

Rena Kläder (LO-TCO Biståndsnämnd, Industrifacket, Handelsanställdas förbund, Röda Korsets ungdomsförbund, Svenska Kyrkans Unga, Rättviseakademien, Förbundet Vi Unga och Emmaus Stockholm).

Clean Clothes Campaign (internationellt nätverk)

Fair Trade Center arrangerade tillsammans med flera stora svenska organisationer, som Forum Syd, Diakonia, Attac med flera, "Fokus på världshandeln" den 9-10 december 2005 och "Utrotta fattigdomen" dagen på Kulturhuset 16 april.

SwedWatch

Fair Trade Center har fortsatt att vara en aktiv medlem i SwedWatch där Karin Bradley företrätt föreningen i styrelsen. Under året har samarbetet med SwedWatch varit intensivt. När SwedWatch släppte sina rapporter om Clas Ohlson, Trelleborg och Assa Abloy var Fair Trade Center med och formulerade krav på företagen. I samband med att rapporternas släpptes gjorde vi pressarbete, belyste problematiken med handeln i nyhetsbrevet och på hemsidan. I fallen Clas Ohlson och Assa Abloy gjordes även mer ingående påverkansarbete.

Rena Kläder

Under året har Fair Trade Center spridit information om Rena Kläder och aktivt arbetat med två Rena Kläder projekt, Blixtupprop och undersökningen av modeföretag. Vid ett flertal tillfällen har vi också deltagit i föreläsningar för och tillsammans med de andra organisationerna bakom Rena Kläder.

Det internationella nätverket Clean Clothes Campaign, där Rena Kläder är den svenska delen, arbetar i flera länder med att granska företags etikarbete. Därför deltog vi i nätverket Clean Clothes Campaigns möte i Paris 8/11 där "Raiting and ranking" diskuterades. Vid mötet beslutades om att vi under 2006 ska samarbeta i undersökningar av företag i klädbranschen.

Blixtupprop

Fair Trade Center har under 2005 agerat koordinatör för det internationella Urgent Appeal-nätverket. I Sverige går aktiviteterna under namnet Blixtupprop. Vi har spridit informationen om Blixtupprop inom nätverket Rena Kläder, bland annat genom artiklar och föreläsningar. De konkreta fall vi har arbetat med har rört Fila som övergav en leverantör i Indonesien, en fabrik som rasade i Bangladesh (här var både svenska och danska företag inblandade), ett fall på Madagaskar och ett som involverar det danska företaget Hummel.

Tillsammans med Röda Korsets ungdomsförbund och Svenska Kyrkans Unga tog vi fram material om Fila-fallet. Under deras sommarturné spreds information kring Fila-fallet och namnlistor och påverkanskort samlades in som skickades till Fila.

Störst framgång har vi haft med fallet med den rasade fabriken i Bangladesh. Det svenska företaget New Wave Group som tidigare gjort affärer med fabriken har uppgett att de är villiga att betala till den fond som har upprättats för drabbade i Bangladesh. Fonden var vid årsskiftet ännu under förhandling och väntas bli klar i början av 2006.

Stockholms internationella handelsskola

För tredje året i rad har Fair Trade Center suttit med i ledningsgruppen för Stockholms Internationella Handelsskolas utbildning för internationella inköpare. Förutom att delta i utformandet av kursen och kvalitetssäkring, har vi även föreläst för studenterna. Utbildningen är en kvalificerad yrkesutbildning som betonar kopplingen till arbetslivet. Ledningsgruppen består av representanter från: Electrolux, Fair Trade Center, Indiska Magasinet, Pfizer, Svensk handel/Importrådet, Sveriges Offentliga Inköpare (SOI)/Kammarkollegiet, Mitthögskolan Östersund och Komvux.

Spridning

Under 2005 omskrevs Fair Trade Centers granskningar i minst 53 tidningsartiklar, omnämndes i minst sju TV-inslag och i minst sex radioinslag. Fair Trade Center har också hållit föreläsningar för ca 3400 personer. Därtill har våra granskningar spridits genom vår hemsida och genom samarbetsorganisationer.

Vårt genomslag i media och spridningen av våra granskningar ökade kraftigt mellan 2003 och 2004. År 2005 har mediagenomslaget i stort sett motsvarat 2004.

	2003	2004	2005
Antal publicerade tidningsartiklar:	12	70	53
Antal gånger vi medverkat i TV:	3	10	7
Antal gånger vi medverkat i Radio:	3	5	6
Antal personer som nåtts genom föreläsningar:	970	1500	3400
Antal besökare på www.fairtradecenter.se	ingen statistik	10 798*	66 218 (jan-okt)

* Antal besökare på Etikbarometern. Ingen statistik finns för www.fairtradecenter.se under 2004.

Medial uppmärksamhet

Fair Trade Center omnämndes eller medverkade i svensk TV minst sju gånger under året. Filmen ”Rapport från tomtens verkstad” visades två gånger på UR, nyhetsinslag gjordes tre gånger på riksnyheter och två gånger på regionala sändningar. Vi medverkade även i radio minst sex gånger. Tre av gångerna lästes resultaten av våra granskningar upp på Ekots nyheter. I P5 Radio Stockholm och i SR P1 Konsument medverkade vi i längre intervjuer. Fair Trade Centers granskningar omskrevs under året i minst 53 tidningsartiklar, däribland tio gånger i DN som varje dag har ca 950 000 läsare och nio gånger i SvD med 471 000 läsare.

Föreläsningar

Under 56 föreläsningar på 13 orter har vi i år informerat över 3400 personer om Etikbarometern. Tyvärr har vi tvingas tacka nej till ett flertal föreläsningar på grund av resursbrister. För en genomgång av föreläsningar se bilaga 1.

Fair Trade Center har med stöd av Allmänna Arvsfonden och i samarbete med Studieförbundet i Västerbotten genomfört en skoluturné med temadagar för ca 1500 gymnasieelever i Umeå, Skellefteå och Vilhelmina. Syftet var att väcka tankar kring hur varor produceras och hur man kan påverka för en rättvisare världshandel. Temadagen varvades med fakta, värderingsövningar, filmvisning, diskussioner och en föreställning av Skuggteatern från Umeå. Utvärderingarna har visat på mycket positiv respons och många initiativ till vidare engagemang har tagits av eleverna.

Nyhetsbrev

Fair Trade Centers nyhetsbrev hade över 1700 prenumeranter vid slutet av året och kom ut 4 gånger under år 2005. Nyheterna läggs även upp på hemsidan och i nyhetsarkivet.

Organisation

Under året har Henrik Lindholm och Hanna Johansson varit anställda på kansliet.

Styrelsen har sammanträtt åtta gånger under 2005. Styrelsen har bestått av Bo Sundqvist (ordförande), Karin Bradley (vice ordförande), Liv Fjellander, Kristina Bjurling, Göran Eklöf (valdes in 2005-01-31) och Johanna Pivén. Styrelsen har ett nära samarbete med kansliet, främst genom e-post korrespondens.

Under år 2005 hade föreningen Fair Trade Center 49 betalande medlemmar.

Förvaltningsberättelse

Verksamhet

Föreningens ändamål är att främja en rättvis handel i utvecklingsländer.

Under året har föreningen utvecklat Etikbarometern, en konsumentservice på föreningens hemsida, arbetat med Blixupprop, en skolturné i Västerbotten samt föreläsningar och seminarier om rättvis handel.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

balanserad vinst	245 714
årets vinst	28 895
	274 609

disponeras så att

i ny räkning överföres	274 609
------------------------	---------

Bolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

Resultaträkning

	Not	2005-01-01 -2005-12-31	2004-01-01 -2004-12-31
Nettoomsättning		177 325	186 771
Övriga rörelseintäkter	1	1 284 582	1 579 516
		1 461 907	1 766 287
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-17 845	-10 402
Övriga externa kostnader		-515 867	-941 469
Personalkostnader	2	-799 307	-718 686
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	3	-1 919	-1 767
		-1 334 938	-1 672 324
Rörelseresultat		126 969	93 963
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		11 987	13 639
Räntekostnader och liknande resultatposter		-61	0
Resultat efter finansiella poster		138 895	107 602
Resultatutjämningsfond		-110 000	0
Årets resultat		28 895	107 602

Balansräkning	Not	2005-12-31	2004-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	4	5 908	7 827
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga fordringar		22 800	22 800
Summa anläggningstillgångar		28 708	30 627
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		9 102	28 326
Övriga fordringar		34 115	435
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		12 319	12 200
		55 536	40 961
Kassa och bank		637 051	678 316
Summa omsättningstillgångar		692 587	719 277
Summa tillgångar		721 295	749 904
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		245 714	138 112
Årets resultat		28 895	107 602
		274 609	245 714
Summa eget kapital		274 609	245 714
Avsättningar			
Övriga avsättningar	5	110 000	0
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		248 060	402 637
Leverantörsskulder		18 588	50 483
Aktuella skatteskulder		847	3 729

Övriga skulder	29 630	32 907
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39 561	14 434
	336 686	504 190
Summa eget kapital och skulder	721 295	749 904

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder nettoredovisas i rörelseresultatet medan kursdifferenser på finansiella fordringar och skulder nettoredovisas som finansiell post.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Noter

1 Bidrag har erhållits enligt följande:

	2005	2004
Konsumentverket	428 006	755 887
Swedwatch	0	44 608
Studieförbundet	0	250 000
LO:s kulturfond	0	403 363
Lutherhjälpen	0	5 000
SNF	0	8 000
UBV	0	1 000
Sv Institutet	10 000	0
Forum Syd	173 898	0
Arvsfonden	415 648	0
Rena Kläder	68 539	0
Sigrid Rausing	77 276	0
	1 173 367	1 467 858

2 Anställda och personalkostnader

	2005	2004
Medelantalet anställda		
Kvinnor	1	1
Män	1	1
	2	2

Löner, ersättningar och sociala kostnader

Löner och andra ersättningar till övriga anställda	562 984	534 702
Pensionskostnader till övriga anställda	31 188	18 273
Övriga sociala kostnader	162 157	152 562
	756 329	705 537

3 Avskrivningar och nedskrivningar

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier	20 %
-------------	------

4 Inventarier, verktyg och installationer

	2005-12-31	2004-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	9 594	0
Inköp	0	9 594
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 594	9 594
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående avskrivningar	-1 767	0
Årets avskrivningar	-1 919	-1 767
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 686	-1 767
Utgående redovisat värde	5 908	7 827

5 Övriga avsättningar

	2005-12-31	2004-12-31
Resultatutjämningsfond	-110 000	0

Stockholm den

Bo Sundqvist
Ordförande

Karin Bradley
Vice ordförande

Göran Eklöf

Johanna Pivén

Liv Fjellander

Kristina Bjurling

Revisorspåteckning

Min revisionsberättelse har lämnats den

Svedin Staffan
Auktoriserad revisor

10 år i korthet

1996

- Fair Trade Center bildades i oktober.
- Den första granskningen var en undersökning av Nikes sportskotillverkning.

1997

- Undersökning av svenska klädkedjor.
- Initiativ togs till att kampanjen Rena Kläder skulle starta i Sverige.

1998

- Branscherna Snittblommor, leksaker och turism granskades. Flera reseföretag påbörjade efter vår rapport ett mer omfattande etikarbete. Blomstergrossisternas förbund driver nu ett internationellt projekt för etisk märkning.
- Fair Trade Center fortsatte driva på arbetet om större etisk kontroll inom klädtillverkningen bland annat genom ett seminarium om etisk handel med Ethical Trading Initiative (ETI).

1999

- Projektet för Oberoende kontroll inom klädtillverkning startades tillsammans med Rena kläder. Projektet pågick fram till 2001 och fick namnet Dresscode.
- ”Ställ ut – ställ krav” utställning för gymnasieelever om etisk handel.

2000

- Dresscode pågick med förhandlingar med H&M, KappAhl, Indiska och Lindex. Två pilotstudier genomfördes i Norra Indien och Kina. Kriterier utvecklades för de svenska företagens införande av uppförandekoden.
- Rapport ”Vad har du på fötterna” togs fram tillsammans med Studieförbundet och Valla folkhögskola.
- Studie om elektronikindustrin tillsammans med Naturskyddsföreningen med delstudier gjorda i Malaysia och Kina av lokala organisationer och forskare.

2001

- ”Vägen till din mobiltelefon” en granskning och kampanj om etik och mobiltelefoner. Ericson antog under denna tid en uppförandekod.
- Globala studien ”Globala företag – globalt ansvar?” En studie om Volvo och Ericssons etiska ansvar publicerades med Forum Syd, Diakonia, Lutherhjälpen och Rädda Barnen.
- Fair Trade Center tog initiativ till att starta nätverket SwedWatch i december 2001.
- Fair Trade Center genomförde en studie med konkreta förslag för Sveriges politik för global utveckling – Globkom. Studien återfinns också som källa på flera ställen i Globkoms betänkande.

2002

- Fair Trade Center tog initiativ till grundandet av SwedWatch.
- ”Vi Handlar - Vem Betalar?”, en dokumentär om produktionen av kläder och skor spelades in i Södra Indien och premiärvisades på Zenit och senare på SVT.

2003

- Etikbarometern startade med granskning av kläder och skor. Alla stora klädkedjor har nu antagit etiska uppförandekoder och har idag ett omfattande kontrollarbete. Wedins skor har nu antagit en uppförandekod
- En granskning av leksaksföretagen publiceras i Råd&Rön och på Etikbarometern. Playbox utvecklade efter detta etiska krav för sin upphandling och ICA har sagt att man kommer att förtydliga sin uppförandekod.
- Fair Trade Center tog tillsammans med Lutherhjälpen, FIAN och Svenska Naturskyddsföreningen fram studien "Företagens ansvar – var går gränsen för det ansvarfulla företaget?". Delar av studien lyftes in i konsumentverkets rapport "Konsumtion och etik - Om företagens sociala ansvar och etiska märkning".

2004

- Filmen "Rapport från Tomtens verkstad" en dokumentär om leksaksproduktion spelades in i Kina och visades på Uppdrag Granskning i SVT. Globala studien "Billig, snabb och lydig" om leksaksproduktion publicerades med Forum Syd och SwedWatch. Uppföljningen av leksaksbranschen har gjort att flera företag nu har etiska uppförandekoder och bättre kontroll. Top Toy har gått med på att genomföra utbildning för arbetare.
- Elektronikbranschen granskades och datorföretag och mobilföretag lades till på etikbarometern. Undersökningarna fick stort genomslag i media.
- En granskning av de svenska sportföretagen genomfördes i samarbete med Råd & Rön.

2005

- Fair Trade Center blev Blixtuppsprogskoordinatör i Sverige för det internationella nätverket Clean Clothes Campaign. New Wave Group lovar nu ersättning till de drabbade av en fabrik som rasade i Bangladesh
- Skolturné tillsammans med Studieförbundet och en lokal teatergrupp på gymnasieskolor i Västerbotten. Turnén väckte stort intresse och många initiativ till vidare engagemang.
- Granskning av etiska fonder och hobby/ verktygsföretag. Flera av fondförvaltarna har efter vår granskning förtydligt sin information till spararna och tre av nio granskade verktygsföretag har antagit etiska regler för inköp.

Bilaga 1. Föreläsningar

Under året har Fair Trade Center arrangerat och medverkat på 56 föreläsningar. Nedan är ett urval:

20/1	Stockholms Internationella Handelsskola	
	Föreläsning på utbildning för internationella inköpare	ca: 30
27/1	Stockholms Internationella Handelsskola	
	Föreläsning på utbildning för internationella inköpare	ca: 30
16/2	Studieförbundet Örebro	
	Billig, snabb och lydig - föreläsning och filmvisning	ca: 30
16/2	Den Globala Skolan, Härnösand	
	Utbildning för lärare	ca: 150
24/2	Juridiska institutionen Stockholms universitet	
	Codes of conduct and CSR	ca: 25
2/3	Karlstads Universitet	
	Shopping och mänskliga rättigheter	ca: 50
6/3	Röda Korsets Folkhögskola	
	Företagens ansvar	ca:30
11/3	SMK, Rytmus	
	Föreläsning om konsumtion och rättvis handel	ca: 20
15/3	Konsumentförvaltningen, MONDO	
	Internationella Konsumentdagen, debatt om företagens ansvar	ca: 200
16/3	Rotary Stockholm	
	Företagens ansvar	ca: 60
5/4	Två föreläsningar på Sveriges Offentliga Inköparens årsmöte	
	Etiska krav i offentlig upphandling	ca: 120
5/4	Studieförbundets konferens, Långholmen	
	Vi handlar	ca: 50
13/4	Handelshögskolan	
	Föreläsning om företagens ansvar	ca: 25
16/4	Utrota fattigdomen - dag för rättvis handel, Kulturhuset Stockholm	
	Föreläsning och filmvisning	ca: 30
26/4	Zenit / Lava, Stockholm	
	Om konsumentaktivism tillsammans med Svenska kyrkans unga	ca: 30
2/5	Läraryrket, Sundsvall	
	Filmvisning och föreläsning	ca: 15
13/5	Studieförbundet Örebro	
	Utbildningsdag kring konsumtion, människor och miljö	ca: 30
23/5	Teater Tribunalen	
	Samtal kring konsumtionssamhället	4
24/5	UD Stockholm	
	I paneldiskussion om ISO 26000	156
11/8	Miljöförbundet Jordens Vänner, Falun	
	Filmvisning och föreläsning	ca: 20
1/9	ABF Stockholm	
	Föreläsning och filmvisning	ca: 40
6/9	Etiska salongen på Etikakademin, Stockholm	
	Föreläsning och debatt med Robur (föreningssparbanken)	ca: 25
23/9	Studieförbundet Örebro	
	Utbildningsdag kring konsumtion, människor och miljö	ca: 30

2/10	Bok och biblioteksmässan Göteborg Föreläsning och filmvisning	ca: 10
7/10	Konsumentförvaltningen Göteborg Etisk konsumtion	25
11/10	Röda Korsets Folkhögskola, Fryshuset Stockholm Etikbarometern	ca: 25
12/10	Den Globala Skolan, Härnösand Utbildning för lärare	ca: 55
12/10	Sida Civil Society Center Diskussion	ca: 50
13/10	Den Globala Skolan, Härnösand Utbildning för lärare	ca: 140
15/10	Rena Kläders utbildning Blixtupprop	ca: 30
17/10	Den Globala Skolan, Eskilstuna Utbildning för lärare	ca: 150
2/11	Den Globala Skolan, Umeå Utbildning för lärare	ca: 60
11/11	Den Globala Skolan, Varberg Utbildning för lärare	ca: 80
15/11	Arbetets museum i Norrköping Föreläsning och filmvisning	ca: 30
15/11	Antirasistiska filmdagar, Stockholm (Zita) Filmvisning och diskussion	ca: 90
19/11	Socialistiskt Forum, ABF Stockholm Föreläsning och filmvisning	ca: 50
21/11	Konsumentföreningen i Stockholm Filmvisning och debatt med Coop och LLH	ca: 30
2/12	Västerbyskolan, Götene Filmvisning och föreläsning	ca: 100
3/12	Rena Kläders utbildning -Blixtupprop	ca: 30
8/12	Bygdegården, Fagersta Filmvisning och föreläsning, Studieförbunden	ca: 4
10/12	Fokus på världshandeln -Är företagen på väg i rätt riktning?	65
18/12	ABF Stockholm - Filmvisning och föreläsning	25

Föreläsningar i Västerbotten:

14/9	Internationella gymnasiet, Umeå	80
15/9	Dragonskolan, Umeå	80
16/9	Dragonskolan, Umeå	100
19/9	Dragonskolan, Umeå	110
19/9	Erstaskolan, utbildning för fritidspedagoger	10
20/9	Dragonskolan, Umeå	120
21/9	Dragonskolan, Umeå	120
26/9	Kaplanskolan, Skellefteå	120
27/9	Kaplanskolan, Skellefteå	120
28/9	John Bauer-gymnasiet, Skellefteå	80
29/9	Balderskolan, Skellefteå	100
30/9	Anderstorpskolan, Skellefteå	120
6/10	Malgomajskolan / Hembergskolan, Vilhelmina	110
6/10	Folkets Hus, Vilhelmina. Filmvisning och föreläsning	ca: 15

Bilaga 2. Mediauppmärksamhet

Ett urval:

TV

- SVT 2, Gävledala regionala nyhetssändningar 2005-04-07 om Clas Ohlson.
- SVT 1, 2005-12-12 kl 11:30, "Tomtens verkstad i Kina" på UR.
- SVT 1, 2005-11-28 kl 17.00, "Tomtens verkstad i Kina" på UR.
- SVT 2, 2005-11-15 kl 22:15, Regionala nyheter inslag och intervju om leksaker.
- TV4, 2005-11-22 kl 6:45, inslag och debatt med LLH om leksaker på Nyhetsmorgon, återkommande inslag om leksaker under morgonens nyhetssändningar.
- TV4, 2005-11-21 kl 22:00, inslag och intervju om leksaker på Nyheterna.
- SVT 2, Västerbottensnytt, 2005-10-06, reportage från FTC:s skolföreläsning i Vilhelmina.
- SVT 1, 2005-08-18, inslag om etiska fonder på Godmorrn Sveriges nyheter.

Radio

- P4 Dala, 2005-04-07, Intervju i direktsändning om Clas Ohlson
- SR P5 Radio Stockholm, 2005-11-22, Intervju i direktsändning om leksaker.
- SR Ekot, 2005-11-02, "Etisk kritik mot gör-det-själv-företag"
- SR P1 Konsument, 2005-11-02, Reportage och intervju i direktsändning, "Gör-det-själv-företag får kritik", Henrik Jansson.
- SR P5 Radio Stockholm, 2005-11-02, Intervju i direktsändning om verktyg / hobby branschen.
- SR Dagens Eko kvart i fem, 2005-04-07, intervju angående rapporten om Clas Ohlson.
- SR Ekot, 2005-04-07, "Larm om usla villkor på Clas Ohlson-fabriker i Kina", Andreas Öbrink.

Tidningsartiklar

- Sesam, 2005-12-01, "Arbetare utan rättigheter gör billiga leksaker till jul", Ivar Andersen. 2000 prenumeranter.
- Svenska Dagbladet, 2005-11-28, "Leksakshandeln får skarp kritik av SwedWatch", Ulrika Beck-Friis. 471 000 läsare.
- NG News, 2005-11-28, "Brio: Officiellt uttalande från Brio angående arbetsvillkor i Kina".
- Dagens Miljö, 2005-11-28, "Leksakshandeln får ny kritik för brister på Kinafabriker", Valter Bengtsson. 12 000 läsare.
- Dagens Nyheter, 2005-11-28, "Tomtens Verkstad i Kina", TV i kväll. 950 000 läsare.
- Nya Dagen, 2005-11-23, "De granskar handeln ur ett etiskt perspektiv", 18 500 exemplar.
- Dagens ETC, 2005-11-21, "Alla ansvariga för arbetares villkor", Titti Knutsson. 4000 prenumeranter.
- Dagens Nyheter, 2005-11-17, "Barn odlar svenskt kaffe", Ina Blomster. (Första sidan "Barnarbetare odlar svenskarnas kaffe") 950 000 läsare.
- TT, 2005-11-17, "Svenskt kaffe kan ha skördats av barn", Mats Rörbecker.
- Göteborgs Posten, 2005-11-10, Notis om verktyg / hobbybranschen, Konsument. 577 000 läsare.
- Dagens Industri (di.se, osäkert om artikeln är med i pappersupplagan), 2005-11-02, "Gubbdagisen" brister i etik". (om i pappersupplagan: 434 000 läsare).
- Dagen Nyheters nätupplaga, 2005-11-02, "Byggvaruhus dåliga på etik", Pernilla Anth Jacobsson.
- Svenska Dagbladet, 2005-11-02, "Etik inget för lågpriskedjor" och "Postorderföretaget Julia på gång med kod", Erik Wahlin. (Första sidan "Hemmafärd-kedjor fixar inte etik") 471 000 läsare.
- Arbetaren, 46/2005, "Tomtens verkstad", Kalendariet. 2900 prenumeranter (år 2001).

- Mersmak, 10/2005, "Rapport från Tomtens Verkstad". 2.9 miljoner medlemmar.
- Göteborgs Posten, 2005-10-20, Notis om leksaker, Konsument. 577 000 läsare.
- Vilhelmina-aktuellt, 2005-10-06, "Välkomna till Tomtens verkstad", Notis.
- Svenska Dagbladet, 2005-10-04, "Clas Ohlson klarar inte Bancos krav", Erik Wahlin. (Första sidan "Etiskt fondbolag säljer sina Clas Ohlson-aktier") 471 000 läsare.
- Du & Jobbet, 2005-09-22, "Kritik mot Assas arbetsmiljö", Hans Lundgren. 25 000 exemplar.
- Västerbottens-kuriren, 2005-09-20, "Medveten konsumtion", Josefin Isaksson. 40 200 exemplar.
- Grus & Guld, 4/2005, "Storbanker dåliga på etiskt sparande", Karin Backström.
- Veckans Affärer, 2005-09-19, "Special: Kina – Företagens sociala ansvar", Jonas Malmborg. 32 700 exemplar.
- LO Tidningen, 2005-09-16, "Ingen tror på tomten i Kinas leksaksfabriker", Tove Stenqvist. 63 000 exemplar.
- Svenska Dagbladet, 2005-09-09, "Anställda vittnar om trakasserier och hot på Assa Abloys fabriker", Fredrik Braconier. 471 000 läsare.
- Ekuriren, 2005-09-09, "Kritik mot Assas arbetsmiljöer i Mexico och Rumänien", Åsa Wallin. 33 200 exemplar.
- Svenska Dagbladet, 2005-09-09, "Hård kritik mot ledarstilen på Assa Abloys", Fredrik Hultgren. 471 000 läsare.
- Dagens Nyheter, 2005-09-08, "Assa Abloy anklagas för usel arbetsmiljö, Juan Flores. 950 000 läsare.
- Svenska Dagbladet, 2005-08-29, "Trelleborg ville stoppa fackklubb", Fredrik Hultgren. 471 000 läsare.
- Development Today, 2005-09-19, "Report: Sida excludes innovative NGOs due to outdated funding rules".
- Råd & Rön, 7/2005, "Etiska fonder investerar i vapen, alkohol, porr och tobak", Heléne Götberg. 520 000 läsare.
- Etik & Miljö, 2005-09-19, "Trots löften om motsatsen – många etiska fonder satsar på porr, sprit och vapen".
- Hufvudstadsbladet, 2005-08-19, "Etiska fonder inte så etiska". 50 649 exemplar.
- Dagens Nyheter, 2005-08-19, "Fondreglerna duger", Staffan Lindberg. 950 000 läsare.
- Dagens Nyheter, 2005-08-18, "Etiska fonder för kunderna bakom ljuset", Staffan Lindberg. 950 000 läsare (Första sidan "Etikfonder investerar i vapen i hemlighet" och Löpsedel "Etiska fonder investerar i vapen utan att spararna får veta något")
- Banknytt Online, 2005-08-18, Pressklipp, "DN: "Etiska fonder för kunder bakom ljuset"".
- Dagens Industri (di.se, osäkert om artikeln är med i pappersupplagan), 2005-08-18, "Etikfonder investerar i vapen och porr" (om i pappersupplagan: 434 000 läsare).
- Privata Affärer (privataaffarer.se, osäkert om artikeln är med i pappersupplagan), 2005-08-18, "Bristande etik bland etiska fonder" (om i pappersupplagan: 90 800 exemplar).
- Good Magazine, 2005-06-27, "Blixtaktion mot Fila".
- Dagens Nyheter, 2005-06-25, "Svårare att vara medveten konsument", Staffan Lindberg. 950 000 läsare.
- Länstidningen i Östersund, 2005-04-29, "Clas Ohlson togs emot med protestlistor", Jan Andersson. 19 300 exemplar.
- Svenska Dagbladet, 2005-04-26, "Film om tomtens verkstad – i maj?", Lars Lovén. 471 000 läsare.
- Dagens Nyheter, 2005-04-09, "Karaokepelet årets leksak", Jan Falk. 950 000 läsare.
- Nerikes Allehanda, 2005-04-08, "Kritik mot inköpsrutiner", Erik Marander. 148 000 läsare.
- Svenska Dagbladet, 2005-04-07, "Kritik mot Clas Ohlsons etiska kontroll", Klas Granström. 471 000 läsare.
- Nyhetsbyrå Ticker, 2005-04-07, Morgonnyheter: Börshotiser, "Clas Ohlson: Kontrollerar inte arbetsvillkoren i Kina", Mikael Östman.

- Dagens nyheter, 2005-04-07, "Clas Ohlson synar inte arbetsvillkoren i Kina", Pia Gripenberg. (Första sidan "Hård kritik mot Clas Ohlson") 950 000 läsare.
- Svenska Dagbladet, 2005-03-30, "Exporten till Burma nära nog uttraderad", Erik Sidenbladh. 471 000 läsare.
- Stockholms Fria Tidning och Göteborgs Fria Tidning, 2005-03-19, "Rättvis klädhandel svår att uppnå", Nina Skogsberg. 2500 exemplar.
- Dagens Nyheter, 2005-03-14, "Rättvist på konsumentdagen". Notis. 950 000 läsare.
- Norra Västerbottens Tidning, 2005-03-07, "Bidrag till teaterföreställningar". 29 400 exemplar.
- Nerikes Allehanda, 2005-02-16, "Kl 18.20 "Billig, snabb och lydig", ett föredrag om kinesiska... Arr: Studieförbundet." Notis. 148 000 läsare
- Helsingborgs Dagblad, 2005-02-03, "design Kläder är levebröd, skydd...". 203 000 läsare.
- Dagens Nyheter, 2005-01-11, "Importörer tar inte ansvar", Pia Gripenberg. 950 000 läsare.